Nordland og Jan Mayen
vannregion

Høringsforslag

Handlingsprogram 2028-2033

Regional plan for vannforvaltning for Nordland og Jan Mayen vannregion



Rafting i Svenningelva. Foto: Rhys Thomson, 10.06.2026.

Frist for høringsinnspill: 30. april 2027

Hvordan gi innspill?

Høringsinnspill kan gis via nettsiden: https://www.nfk.no/politikk/du-kan-bestemme/horinger/aktive/.

Alternativt kan innspill sendes per post til: Nordland fylkeskommune, Fylkeshuset, 8048 Bodø. Post merkes med «Regional plan for vannforvaltning».

Kontaktinformasjon:

Leder for vannregionen fylkesråd, Arne Ivar Mikalsen arnmik@nfk.no

Konstituert faggruppeleder for klima og miljø, Charlotte Alexander Lassen chalas@nfk.no

Seniorrådgiver Lars Ekker larekk@nfk.no

Seniorrådgiver Håkon Roald hakroa@nfk.no

Plan- og bygningsloven § 8-1 krever at det utarbeides handlingsprogram til regionale planer. Handlingsprogrammet skal bidra til gjennomføring av planen.

Om handlingsprogrammet

Dette handlingsprogrammet viser aktuelle aktiviteter for å følge opp den regionale vannforvaltningsplanens mål og strategier for planperioden 2028 – 2033 (se vedlegg). I tillegg foreslås flere aktiviteter som bidrar til følge opp viktige prioriteringer i planen. Aktivitetene følger også opp ambisjoner for planperioden fastsatt i nasjonale føringer[1].

Formål med en aktivitet kan være:

- Oppdatert kunnskapsgrunnlag, eller veiledning
- Etablering av et verktøy som bidrar til å nå miljømålene i vannregionen
- Bedre organisering og informasjonsflyt
- Effektivisering av vannforvaltningsarbeidet

Aktivitetene har et regionalt fokus og krever ofte samarbeid for å bli løst. Oppfølging av handlingsprogrammet vil gjøres i samarbeid med vannregionutvalget. Formålet er å forbedre rammene for en helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannet vårt.

Vedtak, rapportering og rullering

Nordland fylkesting vedtar handlingsprogrammet som en del av den regionale vannforvaltningsplanen. Fylkeskommunen har ansvar for koordinering og oppdatering av handlingsprogrammet.

Fylkeskommunen vil hvert år rapportere til fylkestinget med status for oppfølging av aktivitetene og vurdere behovet for rullering av dokumentet. Dette vil skje i dialog med vannregionutvalget.

Gjennomføring av aktiviteter

Aktøren med **ansvar** for en aktivitet har hovedansvaret for at aktiviteten gjennomføres. Dette inkluderer:

- Finansiering: Skaffe til veie finansiering, ved behov
- Koordinering: Samarbeide med relevante aktører i arbeidsutvalget, fagpersoner, interesseorganisasjoner og myndigheter
- Oppfølging: sørge for fremdrift i arbeidet
- Rapportering: Årlig rapportering på status til vannregionutvalget

Finansiering

Aktivitetene som foreslås i handlingsprogrammet finansieres i hovedsak av de ansvarlige for aktiviteten innenfor egne budsjettrammer, gjeldende tilskudd og tilskuddsordninger. For tiltak der Nordland fylkeskommune er ansvarlig, vil bruk av økonomiske midler avgjøres årlig i økonomiplan med årsbudsjett.

[1] Nasjonale føringer for arbeidet med å oppdatere de regionale vannforvaltningsplanene - regjeringen.no

Det er viktig at de statlige tilskuddene til vannforvaltningsarbeidet (planprosess og samordning, og spleiselag i vannområdene) videreføres. Flere av aktivitetene knyttet til restaurering kan være avhengig av ekstra finansiering gjennom tilskuddsordninger.

For hver aktivitet er følgende beskrevet

- Aktivitet: Beskrivelse av aktiviteten og hvilken strategi den følger opp
- Ansvar: Navn på aktører med ansvar for at aktiviteten gjennomføres. Hovedansvarlig er markert med **fet skrift**, samarbeidspartnere med *kursiv*.
- Tidsperiode: Når aktiviteten forventes gjennomført
- Ressurs: Kan aktiviteten gjennomføres med administrative ressurser, eller er det behov for finansiering

Forkortelser og forklaring

- Nfk: Nordland fylkeskommune
- SF: Statsforvalteren i Nordland
- VRU: Vannregionutvalget
- Kommunene: Vannområdekoordinatorene (VOK) representerer kommunene i aktivitetene

Aktivitet	**Ansvar** *Samarbeidspartnere*	**Tidsperiode**	**Ressurs**
1. Opprette et regionalt samarbeidsforum for samferdsel Formål: Erfaringsutveksling, kompetanseheving og samarbeid for økt oppnåelse av miljømål. Involvering av ikke-statlige samferdselsaktører i arbeidet. Følger opp strategi 1.	**Nfk** *SF, SVV, Fylkesveg, Avinor, Bane Nor.*	Innen 2028	Administrative ressurser
2. Gjennomføre årlige møter i faggrupper og referansegrupper i alle vannområdene Formål: Styrke faglig kvalitet og lokal forankring i vannområdene, samt øke tiltaksgjennomføring. Følger opp strategi 4.	**Kommunene** *Nfk, SF*	Årlig	Administrative ressurser
3. Utarbeide introduksjonspakke for nye vannområdekoordinatorer Formål: Utvikle opplegg for påmønstring og avmønstring (onboarding/offboarding), med fadderordning, sjekkliste med mer. Følger opp strategi 3 og 5.	**Nfk** *Kommunene*	Hele planperioden	Administrative ressurser
4. Oppdatere de interkommunale avtalene for samarbeid i vannområdene Formål: Etablere en tydelig og omforent beskrivelse av ansvar, finansiering og oppgaver mellom kommunene i de ulike vannområdene. Følger opp strategi 3.	**Kommunene** *Nfk*	Innen 2030	Administrative ressurser
5. Oppdatere strategi for grensekryssende samarbeid Formål: En oppdatert strategi vil sikre et videre effektivt samarbeid og tydelig ansvarsfordeling med de svenske vattendistriktene Bottenviken og Bottenhavet. Følger opp strategi 1.	**Nfk** *SF, Bottenviken- og Bottenhavet vattendistrikt*	Innen 2028	Administrative ressurser
6. Oppdatere den regionale veilederen «Helhetlig vannforvaltning i kommunene»	**Nfk** *SF, kommunene*	Innen 2030	Administrative ressurser

Aktivitet	**Ansvar** *Samarbeidspartnere*	**Tidsperiode**	**Ressurs**
Formål: veilede og støtte kommunene med oppfølging av deres ansvar etter vannforskriften. Fokus på arealplanlegging. Følger opp strategi 6.			
7. Evaluering av planretningslinjer om vannmiljø i regional plan for arealforvaltning Formål: Sørge for at retningslinjene ivaretar vannmiljø i arealforvaltningen i tråd med vannforskriften. Oppdatere retningslinjer i tråd med erfaringer fra bruk, oppdaterte eller nye nasjonale føringer og lovverk. Følger opp strategi 6.	**Nfk** *Kommunene, VRU*	2030	Administrative ressurser
8. Årlig rapportering til VRU Formål: Alle sektormyndigheter gir en kort evaluering /oppsummering av status og framdrift for egne påvirkninger, tiltak, samt bruk av vannforskriftens §§ 11 og 12. I tillegg rapporteres det status for arbeid med aktiviteter i handlingsprogrammet. Følger opp strategi 1.	**Nfk** *VRU*	Årlig	Administrative ressurser
9. Utarbeide veiledning for kommunale hovedplaner for avløp og vannmiljø Formål: veilede og støtte kommunene i deres arbeid med oppfølging av vannforskriften. Fokus på kommunedelplaner for avløp og vannmiljø for å sikre helhetlige og målrettede løsninger. Følger opp strategi 7.	**Nfk** *SF, kommunene*	Innen 2029	Administrative ressurser
10. Utarbeide tiltaksplaner for prioriterte vannforekomster innen landbruk Formål: Utarbeide planer som beskriver fremdriftsplan med tiltak, ansvarlige aktører og finansiering. Kan brukes i mulige søknader om midler til restaurering. Bidrar til å følge opp tabell 11, i kapittel 4.2.4 «Prioriterte vannforekomster påvirket av landbruk», i vannforvaltningsplanen.	**Kommunene** *SF, Nfk, Referansegruppa*	Hele planperioden	Aktivitet som trenger finansiering Krever samordnet finansiering fra ulike ansvarlige sektorer,

Aktivitet	**Ansvar** *Samarbeidspartnere*	**Tidsperiode**	**Ressurs**
Følger opp strategi 2 og 8.			eventuelt eksterne midler.
11. Utarbeide veiledning for brukerinteresser som ønsker å bidra med kunnskap til Vann-nett Formål: Utarbeide tydelig veiledning og beskrivelse av fremgangsmåte for hvordan brukerinteresser kan bidra med kunnskap til Vann-nett. Følger opp strategi 2 og 13.	**Statsforvalteren** *Miljødirektoratet, Nfk, Referansegruppa*	Innen 2030	Administrative ressurser
12. Delta i minst to forskningsprosjekter som bidrar til å styrke en kunnskapsbasert vannforvaltning Formål: Delta i forskningsprosjekter som legger til rette for økt måloppnåelse og bedre samarbeid e.l. Prosjekter kan omhandle: plastforsøpling, klimatilpasning, restaurering, naturbaserte løsninger, kantsoner, arealplanlegging, akvatisk økologi/miljøtilstand i vann, innovative løsninger for godt vannmiljø. Følger opp strategi 13 og 14.	**Nfk** *SF*	Hele planperioden	Administrative ressurser Deltagelse i flere prosjekter vil avhenge av framtidige bevilgninger eller ekstern finansiering.
13. Gjennomføre grønt kurs for entreprenører på driftskontrakt for fylkesveg Formål: Kompetanseheving for gravemaskinførere mfl. Mål om at anleggsarbeid i eller ved vann og vassdrag skal få minst mulig negativ effekt på livet i vann. Følger opp strategi 13 og 20.	**Nfk (fylkesveg)** *Samarbeidsforum for samferdsel*	Innen 2030	Aktivitet som trenger finansiering
14. Veilede om anleggsarbeid i og nært vassdrag Formål: Kompetanseheving for å unngå unødvendig forringelse av vannmiljø. For eksempel ved gjennomføring av webinar, eller tilrettelegging for grønt kurs for gravemaskinførere i Nordland. Følger opp strategi 13 og 20.	**Nfk** *Samarbeidsforum for samferdsel, NVE*	Hele planperioden	Aktivitet som trenger finansiering

Aktivitet	**Ansvar** *Samarbeidspartnere*	**Tidsperiode**	**Ressurs**
15. Etablere regionalt samarbeidsforum for restaurering av vassdrag og kystvann Formål: Arena for oppfølging av prioriterte vassdrag for restaurering. Medlemmene bidrar med kunnskap og veiledning innen egne ansvarsområder. Kan også følge opp prosjekter i kystvann dersom det blir aktuelt. Aktiviteten følger opp forslag i nasjonal handlingsplan for restaurering av vassdrag. Bidrar til å følge opp tabell 10, i kapittel 4.2.3 «Forslag til vassdrag og kystvann for restaurering», i vannforvaltningsplanen. Følger opp strategi 15, 16 og 22.	**Nfk** *NVE, SF, VOK, SVV, Kulturminner (Nfk), Fylkesveg (Nfk), referansegruppa.*	Innen 2028	Administrative ressurser
16. Utarbeide restaureringsplaner for prioriterte vassdrag i alle vannområdene Formål: Utarbeide planer som beskriver fremdriftsplan med tiltak, ansvarlige aktører og finansiering. Kan brukes i mulige søknader om midler til restaurering. Bidrar til å følge opp tabell 10, i kapittel 4.2.3 «Forslag til vassdrag og kystvann for restaurering», i vannforvaltningsplanen. Følger opp strategi 15 og 16.	**Kommunene** *Nfk, Samarbeidsforum for restaurering av vassdrag og kystvann*	Hele planperioden	Administrative ressurser Gjennomføring kan avhenge av framtidige bevilgninger eller ekstern finansiering.
17. Gjennomføre workshop for Indre Buksnesfjorden, E10 Halsvågen Formål: Forbedring av kunnskapsgrunnlaget: Hva er problemet, hvordan og når kan det løses, hvem har ansvar for hva? Erfaringer kan gi overføringsverdi til andre kystvannforekomster. Følger opp strategi 13.	**Nfk** *Kommunene, SVV, SF, referansegruppa*	Hele planperioden	Administrative ressurser
18. Få oversikt over påvirkning på vannmiljø fra vandringshindre tilknyttet fylkesveg Formål: Få oversikt og kontroll over vandringshindre langs fylkesveg, og prioritere vandringshindre for utbedring.	**Fylkesveg (Nfk)** *Samferdselsforum for samferdsel*	Innen 2028	Administrative ressurser

Aktivitet	**Ansvar** *Samarbeidspartnere*	**Tidsperiode**	**Ressurs**
Følger opp strategi 13.			
19. Utbedre minst fem vandringshinder knyttet til fylkesveg Formål: Bidra til bedre opp- og nedvandring for fisk og andre vannlevende organismer gjennom utskifting av kulverter, stikkrenner og andre avbøtende tiltak. Følger opp strategi 13 og 16.	**Fylkesveg (Nfk)** *Samarbeidsforum for samferdsel*	Hele planperioden	Aktivitet som trenger finansiering
20. Gjennomføre konferanse knyttet til vannmiljø og klimatilpasning Formål: Øke kunnskapen om vann, vassdrag, myr, kantvegetasjon og våtmark sin betydning for klimatilpasning. Fokus på hvordan klimaendringene påvirker vannmiljø og mulige tiltak for å forbedre og beskytte vannmiljø. Følger opp strategi 2, 9, 10 og 11.	**Nfk** *NVE, SF, Referansegruppa*	Hele planperioden	Aktivitet som trenger finansiering
21. Gjennomføre konferanse knyttet til plastforsøpling og vannmiljø Formål: Øke kunnskapen om konsekvenser av plastforsøpling for vannmiljø. Fokus på hvordan jobbe med påvirkning fra plastforsøpling i vannforvaltningen. Følger opp strategi 2, 13 og 19.	**Nfk** *SF, Referansegruppa, Miljødirektoratet*	Hele planperioden	Aktivitet som trenger finansiering
22. Kartlegging av plastforsøpling i 2-3 vassdrag eller kystområder Formål: Identifisere omfanget av plastforsøpling, konsekvenser for vannmiljø og samfunn, og mulige tiltak. Overføringsverdi: tiltak som identifiseres kan iverksettes i andre vassdrag og kystområder. Følger opp strategi 2, 17 og 18.	**Nfk** *SF, kommunene, Referansegruppa*	Hele planperioden	Aktivitet som trenger finansiering
23. Publisere minst seks mediesaker fra vannforvaltningen Formål: Øke kunnskap og engasjement for et godt vannmiljø. Dele erfaringer, gode historier om gjennomførte tiltak og forbedringer for vannmiljøet gjennom artikler, kronikker, nyhetsbrev, i sosiale medier ol.	**Nfk** *VRU, kommunene, forskningsinstitusjoner, referansegruppa*	Årlig	Administrative ressurser

Aktivitet	**Ansvar** *Samarbeidspartnere*	**Tidsperiode**	**Ressurs**
Følger opp strategi 12.			

Vedlegg - Mål og strategier i regional vannforvaltningsplan for Nordland og Jan Mayen 2028-2033.

Mål: I Nordland vil vi	Strategier for å målene:
1. Videreføre og styrke regionalt samarbeid og samordning	1. Vi viderefører og styrker arbeidet i de regionale vannforvaltningsarenaene som allerede er etablert 2. Vi bruker den regionale referansegruppen aktivt. Den skal sikre medvirkning fra berørte interesser som ikke har formelle roller eller myndighetsansvar etter vannforskriften eller annet sektorlovverk
2. Styrke vannområdemodellen	3. Vi bruker samarbeidsavtalene aktivt som styringsverktøy for å sikre god lokal gjennomføring i vannområdene 4. Vi etablerer faggrupper og lokale referansegrupper i vannområdene for å styrke faglig kvalitet og lokal forankring 5. Gjennom vannområdeforum bidrar vi til at vannområdekoordinatorene får tydelige rammer, nødvendig støtte og god veiledning
3. Styrke arbeidet innenfor kommunenes ansvarsområder i vannforvaltningen	6. Vi bidrar med planveiledning gjennom faggruppene i vannområdene, slik at kommunene får bedre støtte i sitt planarbeid 7. Vi setter særlig søkelys på kommunedelplaner for avløp og vannmiljø for å sikre helhetlige og målrettede løsninger 8. Vi bidrar til oppfølging av prioriterte vassdrag som er påvirket av landbruk, i samarbeid med relevante aktører
4. Sette søkelys på sammenhengen mellom klimatilpasning og vannmiljø	9. Når vi skal gjennomføre klimatilpasningstiltak, prioriteres naturbaserte løsninger / Naturbaserte løsninger skal alltid vurderes først/prioriteres 10. Vi jobber for å styrke kunnskapen om hvordan klimaendringer påvirker vannmiljøet og måloppnåelsen i Nordland. Vi vil også fremme klimatilpasningstiltak som bidrar til bedre vannmiljø 11. Vi følger opp Statlige planretningslinjer for klima og energi og jobber for å innlemme hensyn til klimaendringer og vannmiljø i planlegging og forvaltning
5. Styrke kunnskapsbasert vannforvaltning	12. Vi styrker arbeidet med kommunikasjon innen vannforvaltningen, både gjennom etablerte og nye plattformer og arenaer. 13. Vi prioriterer innhenting, utvikling og formidling av relevant kunnskap, og styrker kompetansen hos aktørene i vannforvaltningen gjennom samarbeid, erfaringsdeling og bruk av ny teknologi 14. Vi deltar i/prioriterer deltakelse i relevante forskningsprosjekter som produserer kunnskap som vil styrke vannforvaltningen i hele Nordland
6. Jobbe for restaurering av vassdrag og sjø	15. Vi følger opp nasjonal handlingsplan for restaurering av vassdrag 16. Vi bidrar til oppfølging av den regionale listen med prioriterte restaureringsprosjekter, i samarbeid med relevante aktører

Mål: I Nordland vil vi	Strategier for å målene:
7. Jobbe for å redusere plastforsøplingen av våre vassdrag og kystområder	17. Vi prioriterer kartlegging av plastforurensning i ferskvann der kunnskapen i dag er mangelfull 18. Vi prioriterer problemområder og velger ut bynære vassdrag og viktige friluftslivsområder for målrettet kartlegging og tiltak 19. Vi arbeider systematisk med holdningsskapende aktivitet og målrettet innsats for holdningsendringer i relevante sektorer, gjennom etablerte vannforvaltningsstrukturer i vannregionen
8. Jobbe for å hensynta naturverdiene og naturtjenestene vannet gir	20. For å sikre at naturverdiene og naturtjenestene vannet gir blir bedre ivaretatt, vil vi arbeide for å styrke kunnskapsgrunnlaget og synliggjøre disse verdiene i planlegging og beslutningsprosesser. Naturverdier og naturtjenester skal i større grad inngå som en del av vurderingsgrunnlaget ved arealplanlegging, saksbehandling og prioritering av tiltak
9. Styrke koblingen mellom vannforvaltning og kulturmiljø	21. Vi skal innlemme kulturmiljøhensyn i hele vannforvaltningen, fra planlegging og gjennomføring til drift og oppfølging av tiltak 22. Vi skal bruke restaureringsprosjekter som arenaer for lokal læring, formidling og stedsutvikling, og som virkemidler for å styrke lokal forankring og engasjement